

Fåglar i Leksand

Nr 1, ÅR 2012

En tidskrift från Leksands fågelklubb
www.leksandsfagelklubb.se

Redaktionen

Staffan Müller 070-322 23 45
e-post: staffan.myller@telia.com
Martin Linzie 0730-48 54 54
e-post: martinlinzie@gmail.com

Ansvarig utgivare:

Staffan Müller 070-322 23 45
e-post: staffan.myller@telia.com

Redaktör/Layout:

Martin Linzie

Medlemsregistret

Mats Kaij 0247 - 136 03
Stationsgatan 9E
793 39 Leksand
e-post: LFKaij@gmail.com

Utgivning och medlemskap:
Tidskriften utges av Leksands
Fågelklubb och utkommer med 4
nummer per år varav 2 tidningar
och 2 programblad.

Tryckt av:

Strands Tryckeri AB

Medlemmar erhåller tidskriften
gratis. Medlemskap i Leksands
Fågelklubb kostar 150 kr/år

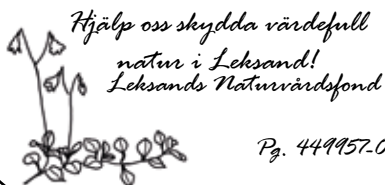
Familjemedlemmar och ungdomar
(ej fyllda 21) betalar 50 kr/år

Avgiften sätts in på
Bg-konto 456-4373
c/o Leksands Fågelklubb

Innehållsförteckning:

Ledare	3
Redaktörens Ruta	4
Nya insatser i Limsjön	5
Illegal fågeljakt kring Medelhavet!	6
Lappuggla som inte hittat mat	8
Flygpost från Afrika	9
Opplimen tar plats på vandringskartan	10
Din relation till fåglar och fågelskådning!	12
Våtmarksstipendiet 2012 till Staffan Müller	13
Gryssen	14
Projekt pilgrimsfalk i Mellansverige 2011	16
Berguvsprojektet	22
Syskonpar från Hälsingland	24
Djurens Beteende	26
Talgoxe	26
Nya medlemmar till klubben	31
Holfkörsäljning	32
Hyr Gryssenstugan - mitt i vildmarken!	36
www.leksandsfagelklubb.se	38
Leksands Fågelklubb	39

Framsida: Sångsvan (*Cygnus cygnus*)

Sångsvanen häckar för första gången i Limsjön!

Fotograf: Per-Inge Mills

Baksida: Stenknäck (*Coccythraustes coccythraustes*)

Stenknäcken häckar numera i vår kommun!

Fotograf: Lotta Adehed

Ledare

De sista polletterna har ramlat på plats!

Leksands fågelklubb är ju välkänd som en solid förening som grundar sig på sina projekt. Många av dessa har rönt stor uppmärksamhet och också gett framgångar i det lokala och regionala fågelskyddsarbetet. Som "vanligt" bland svenskt föreningsliv är vi grundade på de äldres engagemang, medelåldern i föreningen är sannolikt strax över 55 år!

Vi har dock saknat en förankring i de yngre åldrarna och har nu äntligen skapat ett embryo till en framtid tillsammans med de unga i föreningen. Gittan Lokgård har lovat att tillsammans med Sebastian Falk ta hand om de yngre medlemmarna och presenterar också ett särskilt program i detta nummer av fågeltidningen.

Gittan har tagit över "Vildmarksbutiken" på Z-torget i Leksand och med utgångspunkt från sin butik genomför hon också aktiviteter som är relaterade till vår förening. Bl.a. skall vi tillsammans arrangera en kikarträff, med återförsäljare i Gittans butik till hösten. Sebastian Falk är utöver sitt engagemang i styrelsen och i olika projekt, också en intresserad kandidat till ordförandeposten när det är så dags. För oss gamla "uvar" känns det otroligt värdefullt att jobba för och med framtiden tillsammans med nya och unga entusiaster. Sebastian är ju t.ex. strax över 20!

Förhoppningsvis håller valberedningen och övriga medlemmar med!

Utmaningar

Leksands kommun håller just nu på med en revidering av sin översiktsplan. Den kommer att vara vägledande för allt kommunalt engagemang under de närmsta 10-tal åren. Det är således ett viktigt dokument som vi måste försöka ta del av och påverka.

Våtmarker och skogspolitik är kanske de viktigaste rubrikerna för vår del. Såväl de återstående lövskogarna och "Vildmarksriket" (dvs. det stora och relativt orörda barrskogsområdet kring Snesen- och Flatensjöarna i västra Leksand) måste få en prioritet i kommunen.

Alla nya medlemmar som kommit till sedan årsskiftet hälsas hjärtligt välkomna av styrelsen. Vi hoppas att många av Er kan engageras i våra projekt!

Ni behövs!

.....

Staffan Müller

Ordförande

Redaktörens Ruta

Hejsan!

Då var det äntligen dags för ytterligare ett nummer av Leksands Fågelklubbs tidning. Det kliade verkligen i fingrarna att få sätta igång igen så hoppas resultatet av vårt arbete syns!

Jag återkom från Vietnam för mindre än en vecka sedan, kontrasterna är stora och rätt mycket verkar konstigt för mig. Något jag aldrig kommer att glömma är dock värmen, både den konstanta tryckande hettan (både i luft/vatten/jord/mat) som gjorde livet lite "hetare" och den värme och glädje jag känt under årets lopp.

Tusentals bilder och minnen återkommer dagligen när jag nu sitter här i Insjön och återvänder till Limsjöns stränder för lite tubskådning. Dragsängarna är sig lika, Brenäsviken likaså. Hundhagen gör mig aldrig besviken!

I detta lever jag alltså nu, vilken förändring! Kanske hos mig själv eller kanske bara i ögon som temporärt ser saker som jag tidigare tagit för givet. Läste en artikel för inte så många år sedan om de 48 timmarnas magiska glasögon som göra att jag under dessa första två dygn skulle se min hembygd med andra ögon. Hmm, resultatet?

*Jag med min kära motorcykel,
10.000 km senare!*

Inte kan jag säga att jag blev sådär märkvärdigt förvånad över vad som förändrats och vad som inte förändrats, men kanske jag behöver vara borta längre, det tåls att begrunda nu i de regniga dagarna efter midsommarens värme.

.....
Martin Linzie
Redaktör

Nya insatser i Limsjön

Staffan Müller
Gunnar Lind

Leksands kommun har hösten 2011 och denna vår fullföljt en av strategierna för Limsjön. Restaurering av Norra Limsjöns starrmad stod högt på önskelistan för vår våtmarksgrupp. Det ornitologiska utfallet efter fräsningen av mellersta Limsjön (2010), blev så gott, att samma strategi användes i den norra delen.

Först av allt genomfördes grävning/muddring på ytor som önskades bli klarvatten. I stort sett halva anslaget som beviljats för restaureringen i norr, belastades av den flytande grävmaskin som utförde ett fantastiskt arbete i höstas. Kommunens avsikt var inte enbart att gynna fågel-faunan i sjön, utan var också en viljeyttring att försköna stränderna kring norra Lycka och golfbanan. Sammanlagt ca 2 ha av rotfilten grävdes bort (ca 40cm djup). Detta har medfört att främst andfågeln har fått ett större utrymme i Limsjön. Skedanden har häckat i de "nya" dammarna och för första gången kan vi konstatera en sångsvanshäckning i Limsjön.

Sångsvanen var en förväntad häckfågel i Limsjön och det är förvånande att den inte har slagit till förrän i år.

Rent estetiskt kommer de nya vattenspeglarna att bli en fullträff. När muddermassorna avlägsnats (om ca 1år), kommer den norra våtmarken att bli en vacker fågelsjö. Bl.a. har kommunen rekonstruerat "Majorsöna", som innan Siljans reglering var en regelrätt ö i Limsjön. Nu är ön åter igen omfluten av vatten.

I april 2012, frästes så buskar och starr på en ca 10ha stor yta runt de nygrävda dammarna. Fräsningen lockade väldigt mycket vadare och som mest sågs ett 100-tal grönbenor i de nyfrästa ytorna. Nu är tuvorna borta och små vattenspeglar kan skimras genom vegetationen. När kommunens Highland cattle-kossor kommer att beta av gräset, blir effekten av fräsningen mer långsiktig.

Ett nytt problem!

Vattenaloen har tyvärr fått rotfäste i de stora vattenspeglarna i södra Limsjön. Vegetationen hämmar såväl sjöfågellivet som den undervattensväxtlighet som t.ex. andfåglar gillar.

Det kommer att bli kommunens nästa utmaning; Att utrota aloen i södra Limsjön!

Vi tackar kommunen och Länsstyrelsen (som bidragit med s.k. LONA-medel) för att också norra Limsjön har blivit en attraktiv fågelokal!

ILLEGAL FÅGELJAKT KRING MEDELHAVET!

Petrus Tengnér

Gör du som våra flyttfåglar och flyger till Medelhavet på vintern?

Nästa gång du flyger på charterresa, tänk då på hur lyckligt lottad du är jämfört med många av fåglarna. Fågeljakten är nämligen utbredd på många ställen kring Medelhavet. Då och då uppmärksammas den illegala fågeljakten bland annat på Malta och Cypern. EU ställer också krav på dessa länder att vidta åtgärder.

På BirdLife Cypern's hemsida www.birdlifecyprus.org kan man läsa om fågeljakten på Cypern där fåglar skjuts eller fångas i nät och med hjälp limstickor, en plågsam fångstmetod. Namninsamlingar har också lämnats till Cyperns regering. En stor anledning till den ökade fågeljakten är efterfrågan från restauranger som serverar ambelopoulia, en rätt bestående av olika småfåglar.

En annan medelhavsö som är ökad för fågeljakten är Malta. Jag och min sambo var där i november förra året. Förutom att besöka vanliga turistmål, tog vi oss till Ghadira, en anlagd våtmark på norra delen av ön, där den lokala fågelskyddsorganisationen Birdlife Malta guidar både turister och malteser.

Foto: www.Birdlifemalta.org

Brun glada, Black kite, (*Milvus migrans*)

Just då var det ganska lugnt fågelmässigt, vi såg någon rörhöna och sävsparv, men jag kan tänka mig att detta lilla naturområde utgör en viktig lokal eftersom turisthotellen breder ut sig i omgivningarna.

Vi vandrade också i de omgivande bergen. Här och var såg vi tomma patronhylsor som påminde om jakten på bl.a. rovfåglar. Malta har anmälts till EU-kommissionen för att regeringen inte vidtagit åtgärder för att stoppa slakten av fåglarna.

På en del ställen varnas till och med besökare från att gå ut i markerna på grund av risken för konfrontation med jägare. På Malta har kampen mot den urskiljningslösa jakten ändå börjat ge resultat genom att färre fåglar skjuts, och fågelskyddet har också stöd bland en stor del av befolkningen.

På BirdLife Maltas hemsida kan du se videofilmer på bl.a. den illegala jakten.
<http://www.birdlifemalta.org/>

Besök gärna fågellokaler under din charterresa och stöd de lokala fågel- och naturskyddsorganisationerna, ge ett bidrag, visa ditt intresse för att studera fåglarna levande i naturen istället för på tallriken.

För visst vill vi kunna fortsätta se och höra sädesärta, flugsnappare, sångare, svalor med flera av våra sommarbesökare.

Information om jakten finns också på SOF's hemsida, www.sofnet.org.

Naturreseptatet Ghadira, en restaurerad våtmark i Mellieha på norra delen av Malta.

Lappuggla som inte hittat mat

Text: Mats Kaj

Foto: Eeva Kaij
Den döda lappugglan

En död lappuggla upptäcktes under senvintern på en äng i Styrnöbo. En erfaren fågelskådare bedömde att den dött av undernäring. När den hittades var den mycket utmärglad. Då bilderna senare togs var det inte mycket kvar av kroppen, i stort sett bara fjäderdräkten.

Lappugglor har i år, enligt uppgift, setts ända ner i södra Sverige. Troligen är det den dåliga tillgången på mat som är anledningen till att den söker nya jaktområden. Under 2011 var det många lyckade häckningar av lappuggla som resulterade i en stor numerär. Med dålig mat-tillgång så kan inte alla överleva.

Ärade medlemmar.

Tack för alla inbetalningar av medlemsavgifter för 2012. Det stärker vår verksamhet. Än är det inte försent att göra det för er som missat att betala in, det är lätt gjort.

Hälsar kassören Mats / LFKajj@gmail.com

Flygpost från Afrika

Åke Ekdahl / DN

Bästa hyresvärd!

Tack för sommarens alla insekter till frukost, lunch och middag. Hela familjen hade ett liv i överflöd på mygg, flugor och annat smaskens.

I september anlände vi till savannen i Etiopien. Det blev en tuff resa över Alperna, Medelhavet och den allt bredare öken.

Regntiden här gav inte så frodig grönska som vanligt. Vi stannar ett tag, men drar snart vidare söderut, bortom ekvatorn. Även där är konkurrensen om maten hård. Vi lever inte alls livets glada dagar i lyx som man skulle kunna tro, bara för att det är varmt och skönt.

En klen tröst är, att nästan alla flyttfåglar har det lika knapert, somliga ännu värre än vi. Jag känner en lövsångare hemifrån Dalarna som lever nomadliv hela vintern. Han flyttar från hygge till hygge, från vägkant till vägkant för att överleva på de gröna fläckar som finns lediga, medan de som bor här tåret runt försvarar sina matrevir stenhårt.

På nedresan mötte jag en svensk hussvala som kommit på att jaga mat för dagen uppe i bergen för att slippa konkurrens av hemmafåglarna.

Ja, så här snurrar vi "flyttisar" runt för att klara livhanken på de insekter som finns i grönskan efter regntiderna i norr och söder. Nej tacka vet jag ett myggigt hasselsnår vid sjökanten, där myggmaten flyger direkt in i gapet bara man ids öppna näbben. Det är livet på en pinne det.

I mars sätter vi kurs hem igen, vi ses. Hälsa talgoxen bland sina solrosfrön.

Brevmottagare ÅKE EKDAHL

Dagens Nyheter

Foto: Lena Östberg
Montage: Red

Opplimen tar plats på vandringsskartan

Text/Foto: Christer Klockarås

SÄTRA/BODLINDOR/SJUGARE

Leksand har begåvats med ytterligare en sjönära vandringsled. Lördagens invigning av "Opplimen runt" lockade en hel del folk. Kommunrådet Ulrika Liljeberg klippte det röda bandet.

– Det är invigning av en ofärdig "Opplimen Runt", säger fågelklubbens ordförande Staffan Müller.

Folk kom i stora skaror för att få vara med om invigningen vid badplatsen. Anledningen till att vandringsleden inte var helt klar var att tre

dumpers havererat. Det betyder att den sista sträckan av den fyra kilometer långa vandringen inte belagts med stenmjöl.

Arrangörer vid Opplimen på självaste "Fågelskådningens dag" var förutom kommunen Leksands fågelklubb, Studieförbundet och byarna runt Opplimen.

Vandringsleden runt Limsjön känner alla till. Även leden vid Västannortjärn är bekant, men det finns ännu fler. Den senaste i raden är alltså vandringsleden runt Opplimen. En vacker vandring och lördagen kryddades med ett stopp vid Sångs där Sjugare by serverade korv och kaffe och Gun-Britt Berggren berättade om Karlfeldts gård.

Ulrika Liljeberg talade kring kommande prinsessdop och om kronprinsessbröllopet för ett par år sedan. Leksands gåva var då stigen på Åkersön med konstnärliga inslag kallat "Se människan". Med det ville Liljeberg ha sagt att Leksand vill göra naturen tillgänglig för alla.

– Naturen ska vara fri och öppen.

Hon hoppades samtidigt på kungligt deltagande när "Se människan" invigs senare under året.

Fyra kilometer vandring runt Opplimen betyder motion och en vacker naturupplevelse. Leden går genom de genuina byarna med en kilometer i obanad terräng med spångar och broar.

– En läcker promenad, tycker Staffan Müller. Och så är det väldigt fågelrikt här. Det finns storlom och knölsvan bland annat.

Nu är det Fågelskådningens dag, menar Müller vidare. Inget politiskt snack, skämtar han.

– Njut av dagen.

Samtidigt passade han på att slå ett slag för nästa projekt.

– Vi håller också på med Hundhagen Runt. Där blir det invigning i maj nästa år.

Fotnot: Kommunen har satsat 100 000 kronor på vandringsleden runt Opplimen. Lägg därtill 150 000 kronor från staten och fina insatser från folket i byarna Sätra, Bodlindor och Sjugare.

Berätta om din relation till fåglar och fågelskådning!

Susanne Nylund Skog

Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala är ett offentligt arkiv som ingår i den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen. Arkivet har till uppgift att på olika sätt förvalta vårt kulturarv, bland annat genom att på vetenskaplig grund samla, bearbeta och förmedla kunskap om folkminnen. Våra samlingar rymmer sedan lång tid levnadshistoriska minnen i form av uppteckningar, fotografier, inspelade intervjuer, svar på frågelistor och skrivarpupp. 2009 initierade Institutet för språk och folkminnen i samarbete med Nordiska museet och Folklivsarkivet i Lund en landsomfattande dokumentation om människors förhållande till naturen. En frågelista under rubriken "Naturen för mig" skickades ut. (Den finns i PDF-format på <http://www.sofi.se/6975>). Inom ramarna för projektet om naturen pågår flera mindre undersökningar och dokumentationer. Ett av dessa är ett projekt om fågelskådning. Susanne Nylund Skog, forskare vid Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala, har gjort bandinspelade intervjuer med fågelskådare, samlat in nätbaserade reseberättelser och lagt ut ett frågeformulär på Institutet för språk och folkminnens hemsida (<http://www.sofi.se/folkminnen>). Intervjuerna, reseberättelserna och frågesvaren kommer att arkiveras i Uppsala och i framtiden vara tillgängliga för forskare och allmänhet.

Foton: Lotta Adehed

Våtmarksstipendiet 2012 till Staffan Müller

Text/Foto: Petrus Tengné

Fågelklubbens ordförande Staffan Müller, mottog 2012 års Våtmarksstipendium vid en ceremoni vid fågeltornet i Norsbro, Limsjön den 12 juni. Staffan Müller får priset för sitt engagemang och sina stora insatser för våtmarker runt om i landet. I Leksand har han arbetat med till exempel Limsjön, Stenbrotjärn och Brenäsviken. I övriga landet har han bl.a. arbetat med Hornborgasjön, Tåkern och Umedeltat.

Flera klubbmedlemmar hade slutit upp för att närvara vid ceremonin. En kvartett ur Leksands spelmanslag (majoriteten tillika klubbmedlemmar) underhöll. Svensk Våtmarksfonds ordförande Lars Ingelmark, berättade om fondens arbete och därefter berättade Ragn-Sells styrelseordförande Erik Sellberg om företagets engagemang. Staffan mottog sedan en check på 25 000 kronor samt en tavla. Staffan berättade bl.a. att han för pengarna planerar att åka till Rumänien med sin fru samt till Polen, det senare för att studera sumpskogar.

Våtmarksstipendiet är instiftat av Svensk Våtmarksfond och avfallsföretaget Ragn-Sells och går till en person eller organisation som på ett förtjänstfullt sätt bidragit till skapande av våtmarker hög kvalitet för fåglar.

Läs mer om

Våtmarksfonden

<http://www.vatmarksfonden.com/>

Gryssen

Text: Matthew Ellasso
Foton: Marko Pulkkinen

Bussen gick från Insjöns skola kl 9:00 och stannade vid en fågelstuga vid sjön Gryssen.

Vi åkte skidor i några km och stannade någonstans mitt i skogen, efter att vi hade fikat så gick vi längre in i skogen för att sen åka skidor tillbaka till stugan.

När vi kom tillbaka till stugan så lagade vi en gryta. Senare så fick vi göra vad vi ville. Senare på kvällen så lagade vi raggmunk med bacon till kvällsmat.

Jag och tre till skulle gå och hämta vatten i en källa som låg jättelångt bort men vi gick tillbaka för att vi hittade inte men vi fick reda på att det låg längre bort än vad dom sa att det låg. Men jag ville inte gå ut igen för att det var kallt.

Senare på kvällen så gick vi en bit ifrån stugan, vi stannade och lyssnade på ljuden som kom ifrån skogen på kvällen. När vi gick hem så ville våra lärare se om vi vågade gå tillbaka till stugan helt ensamma. Själv så vågade jag.

När alla hade kommit tillbaka till stugan så gjorde man lite vad man ville. Några spelade kort och några bara satt i sängarna och pratade.

På morgonen så åt vi havregrynsgröt till frukost. Efter frukosten så gjorde vi i ordning för mer skidåkning. Vi åkte till en fiskestuga någonstans i skogen. När vi kom tillbaka så lagade vi kassler i pastasås.

Senare på dagen så städade vi, packade ihop allt, bäddade alla sängar, diskade osv.

Vi fick inte ens vara inomhus för att det bara skulle bli smutsigt igen. Bussen åkte ifrån stugan 13:30 till Insjöns skola.

Projekt pilgrimsfalk i Mellansverige 2011

Text och bild: Lars Nilsson

Pilgrimsfalken vår fantastiska överlevare har ännu en gång uppnått sina största framgångar i Mellansverige "all time high". Under perioden från mitten av 60-talet och tidigare innan miljöpåverkan slog hårt mot stammen registrerades och ringmärktes pilgrimsfalken mera spontant och inte i ett organiserat forskningsprojekt som nu. Därför är dagens data och information mera tillförlitlig för att ge en helhetsbild av pilgrimsfalkens utbredning i Mellansverige.

Vi har idag, i alla fall vad vi tror, en rätt bra koll på etableringar och resultaten i våra falkberg. Vi har under året registrerat 22 aktiva häckningsplatser för falken varav 19 kunnat konstaterats ha häckat med framgång med minst en unge. Totalt ringmärktes 27 ungar i Dalarna på 9 lokaler (3,0/häckn.), 14 ungar i Hälsingland på 6 lokaler (2,33/häckn.), 6 ungar på två lokaler i Medelpad (3,0/häckn.) och 3 ungar på en lokal i Jämtland. Sammantaget i Mellansverige ger detta en genomsnitt på 2,63 ungar/häckning vilket får ses som ett normalt resultat.

En lokal i Ångermanland hade minst två ungar varav en hoppade av en någon märklig anledning vid ringmärkningstillfället, så aktiviteten avbröts. Detta har hänt mig en gång tidigare vid lokalen VG 2005 och får betecknas som mycket ovanligt då ungen i detta fall var bara ca 20 dagar.

Dalarna

DK: (2006: 4 ungar, 2007: par, 2008: 3 ungar, 2009: 2 ungar, 2010: misslyckat)

I mitten av mars sågs den första falken i berget och i slutet av april var ruvningen i full gång. Falkarnas dagliga göromål följdes varje dag av Lasse Ny som bor mittför berget och har en perfekt koll på allt som händer. Vissa störningar noteras från toppen ovanför berget trots att det är avspärrat. Den 11 juni kunde fyra friska ungar ringmärkas på den enkla hyllan strax nedanför grottan. Krister Larsen var med och fotade honan som verkade ha tappat stinget från tidigare år då intensiteten i utfallen mot mig inte var som tidigare. Förklaringen skulle visa sig att vår gamla trotjänare E8 som sedan 2000 häckat i berget nu bytts ut mot en Sv-08 (blå/blå).

GK: (2006: misslyckat, 2007: par till BK, 2008: par till BK)

BK: (2007: 3 ungar, ej märkta, 2008: misslyckat, 2009: misslyckat, 2010: misslyckat)

En ensam falk sedd i berget till och från under våren, inget häckningsförsök. Senaste obsen av Magnus P var en ensam falk den 4 april.

VG: (2006: 3 ungar, 2007: 4 ungar, 2008: 3 ungar, 2009: misslyckat, 2010: 3 ungar)

I början av april sågs paret för första gången i berget av Pär J. I mitten av april sågs två klättrare från Dalarnas klätterklubb- DKK i berget. Pär J pratade med dem och påpekade hur fel det var att klättra under denna känsliga tid på året. En tidigare överenskommelse med DKK hur klättring ska genomföras när det är falk i berget hade tydligen gått fel. Pär J bad dem avbryta eller åtminstone flytta längre från den del av berget som falkarna var i. En överenskommelse gjordes med klätterklubbens ordförande och de kommer inte att klättra mer under den känsliga häckningsperioden. Under november var jag på DKK's möte i Leksand och berättade om falkprojektet. Vi gjorde då klart hur kontakterna skall tas innan klättring får ske i något berg för häckande rovfåglar under häckningssäsong från mars till augusti. Detta gäller för alla berg i Dalarna eller där DKK vill klättra oavsett var i Mellansverige. Det ligger även i klätterklubbens intresse att göra rätt saker för att inte få en negativ ton mot sin egen förening från allmänhet och lagstiftare. Falkarna avlästes i mitten av april av Pär J. Honan omärkt precis som ifjol och hanen med liten blå på vänster och en stor blå eller lila? (sliten) med D över 1 på höger. Det verkar alltså vara samma par som 2010. De 17 juni märktes tre pigga ungar på den övre hyllan i stora branten, Henry P skötte bevakningen uppe på berget.

HN: (2007: par, 2008: 3 ungar, 2009: 2 ungar, 2010: 1 unge)

Under senare delen av mars såg Pär J att hanen var på plats. Den landar på bohyllan där han plockar och "balar." I början av april var båda falkarna på plats. De inspekterade den gamla vanliga bohyllan. Båda falkarna var vid tillfället där i flera timmar och båda, särskilt hanen, visade stort intresse för den gamla bohyllan. Vid två tillfällen flög hanen i vida svängar framför berget för att slutligen landa på honans rygg och para sig. Ena gången satt hon i en lite torraka andra gången på bohyllan. Tyckte mig se att hanen är ringmärkt men inte honan skriver Hans N. Honan är omärkt, precis som ifjol, och hanen har en liten lila ring på vänster och en stor röd på höger. Det är samma färger som ifjol. Med största sannolikhet är det alltså samma par. Den 12 juni ringmärktes tre pigga ungar i ett lätt men varmt sommarregn.

BJ: (2008: ny lokal, misslyckat, 2009: 2 ungar, 2010: misslyckat)

Berget hölls under uppsikt av J-O Granberg från mars tills falkarna var flygg. Falkarna valde den gamla hyllan där de häckade första gången 2009. Sannolikt är det samma par som tidigare, honan är omärkt, hanen märkt med stor röd ring ?? och liten RC ring. Tre pigga ungar ringmärktes den 16 juni under överinseende av Jan-Olof G och Anders W.

VT: (2008: ny lokal, minst 2 ungar, 2009: 2 ungar, 2010: 3 ungar)

I ett strilande regn ringmärktes tre blöta ungarna den 17 juni under överinseende av såväl örnmärkare som falkspanare. Vi var totalt 8 blöta naturkämpare som hjälptes åt att hålla värmen. Ungarna var lite medtagna men sattes snabbt tillbaka tätt tillsammans på en någorlunda torr tuva på hyllan. Falkparet syntes inte till och hade förmodligen fullt upp med att hitta byten åt de frusna ungarna i detta blöta skitväder.

VB: (2008: ensam hona, 2009: ingen obs, 2010: en unge omärkt)

I början av april sågs paret av Christer L på varsin sida av den bohylla som användes 2010. Under hela våren hölls den sedan under uppsikt av Rolf L som samtidigt upplevde sina tidiga minnen av pilgrimsfalkar då han cyklade dit under 50-talet. Han rapporterade ofta till mig med en euforisk ton i luren om sina observationer i berget. De 12 juni ringmärktes tre pigga ungar på den vänstra hyllan om skärningen nerifrån sett under överinseende av Christer L och Mats L. Hanen märkt som Sv-08 (blå/blå), honan är omärkt.

*Ringmärkning på VB, tre ungar i premiären.
Foto: Mats L 3*

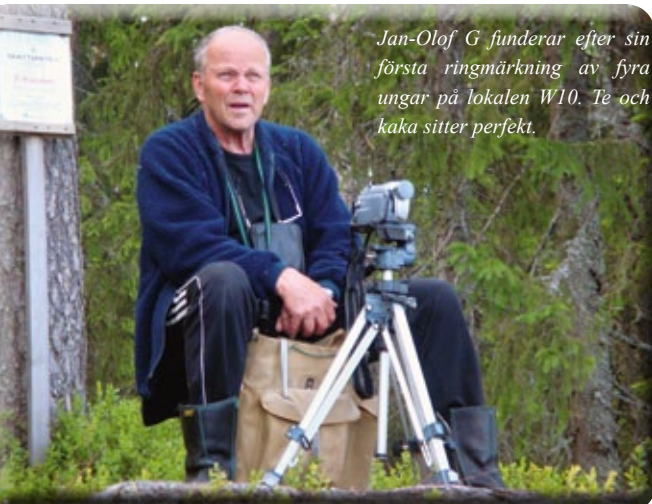
W08: (2010: ny lokal, misslyckat)

Vid den något märkliga häckningsplatsen på en liten klippa vid en uppdämd sjö häckar falkarna för första gången med lyckat resultat. Göran J och Elisabet E hjälpte till med att ordna med båt för att ta oss fram till den lilla branten. En stor unge satt i boet och såg helt nöjd ut. Lika nöjda var även mina följeslagare som följde proceduren med stort intresse. Honan var aktiv hela tiden och är ringmärkt men inga färger kunde ses då bilderna togs från båten som guppade i den lätta vinden. Hanen låg längre ut och syntes som en liten svala vid horisonten.

W09: (2010: ny lokal, 3 ungar)

En första inspektion gjordes den 21 maj med bokkontroll av tre mörkbruna och ovanligt stora ägg. Det största mätte 56mm på längden. Korpar häckar ca 10 m nedanför och hade nästan flygga ungar. Den 13 juni ringmärktes alla tre ungar som var pigga och arga.

Honan låg på vingarna nära branten och var väldigt het och gjorde flera gånger riktigt nära utfall. Hanen låg längre ut och höll även han i under hela proceduren som tog ungefär 25 min.

Jan-Olof G funderar efter sin första ringmärkning av fyra ungar på lokalen W10. Te och kaka sitter perfekt.

W10: (2010: ny lokal, 2 ungar)

Detta är den andra häckningen i Vansbro i ett mycket vackert naturområde med flera presumtiva branter i omgivningen. Häckningen genomfördes på en liten men exemplarisk hylla ett par tre meter ner från kanten. Båda falkarna var mycket aggressiva och gjorde ständiga utfall under hela proceduren och det är helt säkert samma par som förra året. Anders, Bengt och Jan-Olov var mycket

glada och upprymda när de på nära håll fick följa märkningen och även hålla i dem medan fotoblixtarna smattrade.

Hälsingland

Årets resultat blev sex lyckade häckningar och totalt fjorton ungar, alla blev ringmärkta. Utöver det har en parning setts på en ny lokal, men fortsatt spaning på den lokalen gav inget resultat. Det har förekommit en betydande omsättning och rörelse bland falkarna i häckningslokalerna. På flera ställen har det kommit nya falkar i paren, de avläsningar vi gjort tidigt på säsongen har sen visat sig inte vara samma falkar som senare har häckat. På en lokal är båda falkarna från förra året utbytta. Bland de nya avlästa falkarna har vi en hona som är född i ett berg i Dalarna 2004. Sen har vi honan som är märkt i Vansbro 2006, på samma lokal som 2010./ Stig N

LJU: (2006: 3 ungar, 2007: 3 ungar, 2008: 2 ungar, 2009: 1 unge, 2010: 2 ungar)

Den 15 juni ringmärktes tre ungar. Hona från häckning i Vansbro 2006, ringmärkt med röd/blå och CJ. Hanen omärkt.

BOLZ: (2008: ny lokal , 3 ungar, 2009: 2 ungar, 2010: 2 ungar)

Den 16 juni ringmärktes tre ungar. Båda falkarna i paret utbytta sedan året innan. Hona Sv-07 medan hanen är omärkt.

HUJ: (2008: ny lokal, 4 ungar, 2009: misslyckat, 2010: 4 ungar)

Den 22 juni ringmärktes en unge. Från början var det förmodligen tre ungar. En vecka innan märkning fanns två ungar och en vinge från den tredje. Om ungen dött kan de kvarvarande ungarna eventuellt ha ätit upp sitt syskon som troligen dött av ihållande regn. Hona Sv.-04 lila/svart-C6 från GK i Säter.

LJJ: (2009: ingen häckning, 2010: 2 ungar)

Den 30 juni ringmärktes tre ungar, dessutom ett rötägg som plockades in. Hona Sv.-07. Hanen omärkt.

BOO: (2009: misslyckat, 2010: ingen häckning)

HUN: (2010: ny lokal –misslyckat)

Den 26 juni ringmärktes tre ungar. Hona omärkt. Hanen Sv.-09 märkt som GD från lokalen KB i Örebro

Ny falk i hälsingland. Foto: Lars Nilsson

LJB: (2010: ny lokal, 2010: 3 ungar)

Den 24 juni ringmärktes tre ungar. Honan liten lila vä, borta på hö. Hanen SV-09. Byten av skrattmå, järpe och pärluggla.

BOV: (2010: ny lokal)

Medelpad

MP1: (2009: ny lokal-3 ungar)

Trots ropande uv i berget under våren kunde tre ungar ringmärkas den 21 juni. /Peter N

MP2: (2010: ny lokal)

Falkarna hade bytt hylla detta år och det tog några besök innan den till slut hittades igen. Anledningen till att vi först inte hittade den förstod vi när vi kom upp. "Grottan" de bodde i hade buskar och träd framför öppningen och var omöjlig att upptäcka nedifrån. Tre ungar ringmärktes den 15 juni /Peter N

MP3: (2011: Ny lokal)

En ad. falk sågs i berget 15 maj-15 juli. En tom bogrop hittades men ansågs ogynnsam och sex nya hyllor iordningställdes genom att rensa bort stenar, buskar etc. och fylla på med grus.

/Peter N

Ångermanland

ÅNG1: (2010: ny lokal-1 unge)

Vid besök av Peter N m.fl. den 25 juni sågs minst två ungar i bohyllan. Under nedfirningen till boet hoppar en unge (ca 21 dagar) när Peter är ca 6-7 meter från hyllan. Ungen "glidflyger" förvånansvärt bra trots den ringa åldern. Ungen slår ner i blandskogen vid bergets fot ca 200 meter bort och 75 meter ner. Nedstigningen avbröts och ingen ringmärkning skedde. Fyra man ägnar sedan timmar åt att leta men ungen hittas aldrig igen. Händelser som dessa anses som extremt ovanliga och i efterhand kan man inte hitta något särskild orsak till händelsen då nedstigningen till boet inte skilde sig från övriga lokaler. /Peter N

Tre ungar trycker tätt mot den varma bergväggen.

Foto: Peter N

Jämtland

LILLY: (2006: ?, 2007: 4 ungar, 2008: ungar, 2009: misslyckat, 2010: osäkert resultat)

Ingen rapport på grund av tidsbrist och begränsade resurser.

KRÅNG: (2008: Ny lokal-par, 2009: misslyckat, 2010: 2 ungar)

Den 26 juni ringmärktes 3 ungar. Paret hade valt en ny hylla detta år. /Peter N

Hacking

Utsättning av hackingungar från Nordens Ark har avslutats i Dalarna och Hälsingland. Den vilda populationen ökar och det finns för närvarande en koncentration på ca 25 par i Mellansverige. Numerären av par och lösa falkar är fortfarande sårbar men inte akut. Bedömningen är att om inget drastiskt inträffar skall den årliga ökningen ligga på mellan 15-20%. Utsättning av ungar har nu koncentrerats till områdena söder om Dalarna runt Västerås och Örebro trakten. En utökning kan bli aktuell om produktionen från Nordens Ark lyckas fullt ut.

Sammanfattning

Projekt pilgrimsfalk har nu uppnått sitt första delmål att få en någorlunda stabil population i Mellansverige. Med 22 kontrollerade par och 50 ringmärkta ungar så får vi känna oss rätt nöjda efter snart 20 års arbete med utsättningar. Vi är många som hjälpts åt i detta lyckade projekt som kanske kan utnämnas till ett av de mest lyckade naturvårdsprojekten i Dalarna. Det grundläggande svaret till denna framgång, förutom alla mantimmar som nedlagts, är i första hand att miljögifterna idag inte är ett avgörande hot trots att de finns kvar i begränsad omfattning. Pilgrimsfalken är en stabil art, en överlevare, som har sitt eget ohotade skafferi i luften och ett begränsat antal predatorer på sina häckningsplatser. Av dessa får berguv och mård räknas som de största, men även korpen och räven tar sin del av ungar vid ett obehagligt ögonblick. Under åren framåt så fortsätter ringmärkning och bokkontroller att följa falkens etableringar. Avläsning av ringmärkta falkar är mycket intressant och prioriterat för att se spridning av arten i olika delar i landet. Vi har säkert ett antal omärkta falkar som smugit sig in bakvägen från Norge.

Tack till alla som medverkat på olika sätt under året!

Ett stort tack till Alvins Fond med sitt ekonomiska bidrag gör det hela möjligt för projektets genomförande och det fortsatta fältarbetet med att följa falkens etablering i Mellansverige!

Berguvsprojektet

Henry Pollack

Under presskonferensen, som hölls hemma hos Beng Östberg i Insjön i samband med att sista uvhonan dött i projekt Berguv Dalarna, lovade jag att göra en sammanställning om hur det har gått hos de olika uppfödarna under åren 1980 -2012.

Det är alltså en förenkling av Stig-Åkes utförliga uvdatabas, och den visar endast antal ringmärkta ungar hos respektive uppfödare per år på ett kortfattat sätt. Det som fanns före 1980 är inte dokumenterat i den databasen.

Foto: Katarina Paunovic

Resultat från berguvsprojektet 1980–2012.

År	Bäsna	D-Floda	Gustavs	Häradsbygden	Insjön	Moje	Rista	Siljansnäs
1980		5						
1981		6						
1982		6						
1983		7						
1984		6						
1985	3	6				1		
1986	4	2		1		3		
1987	4	3				1		
1988	3	4	3			3		
1989	2	2	1			2		
1990	4	4	3			2		
1991	3	9	0			4		2
1992	4	8	1		2	1		3
1993	2	5	3		3	2		0
1994	3	6	3		7	4		2
1995	2	3	2		3	3	3	2
1996	5	8	3		0	3	2	2
1997	4	6	2		7	0	2	2
1998	5	8	2		3	0	3	1
1999	5	6	3		3	5	0	1
2000	2	7	0		2	2	0	0
2001	5	3	0		0		2	2
2002			3		3		2	2
2003			1		2		3	3
2004			1		0		1	1
2005					2		3	3
2006					1			1
2007					0			2
2008					0			3
2009					0			1
2010					2			
2011					3			
2012					0			
Summa: 60	120	31	1	43	36	21	33	

Totalt under tiden 1980–2011 345 ringmärkta uvnungar

Syskonpar från Hälsingland sik- tade i Leksand

Pär Johansson

250P avlöstes vid ett tillfälle i Leksand respektive Falun vintern 09-10 som tredjevintrare (3V). Foto: Hans Nydahl

Vi har i veckan fått besök av en nära släkting till en tidigare bekant kungsörn. Sommaren 1997 ringmärkte Stig Norell två kullsyskon i ett kungsörnsbo i norra Hälsingland. De fick ringnumren 250P och 251P.

Ett av syskonen, 250P, lästes av redan vintern 07-08 som förstavintrare hos oss i Leksand och två år senare som tredjevintrare på utfodringsplatsen både i Leksand och i Falun. Nu i år dök också det andra syskonet, 251P, upp som femtevintrare hos oss i Leksand.

Dödligheten är mycket hög hos unga kungsörnar och forskning som bygger på bl.a. statistik från ringmärkta kungsörnar som avläses vid utfodringsplatser visar att endast cirka 25 % upplever sin fjärde vinter. Dessa två syskon har alltså rätt stora chanser att uppnå en ålder på 6-7 år där de kan genomföra lyckade häckningar. Kanske är

Syskonen 250P och 251P som boungar i norra Hälsingland i juni 1997. 250P är den något ljusare och yngre ungen till vänster. Foto: Stig Norell

250P avlästes vid 11 tillfällen vintern 07-08 som förstavintrare (1V). Foto: Bogdan Persson

det tack vare vår utfodringsplats här i Leksand som de klarat sig så länge och nu kommer att börja producera ungar.

Varje år avläses mellan 50 och 80 ringmärkta kungsörnar på utfodringsplatser i Sverige och tack vare det får vi fram mycket kunskap om örnarnas överlevnad. Om örnarna också fotograferas som vi i örngruppen i Leksands gör så lär vi oss också mycket om fjäderdräktens variation. Detta bildmaterial kan sedan användas som hjälp vid åldersbestämning av kungsörnar som inte är ringmärkta.

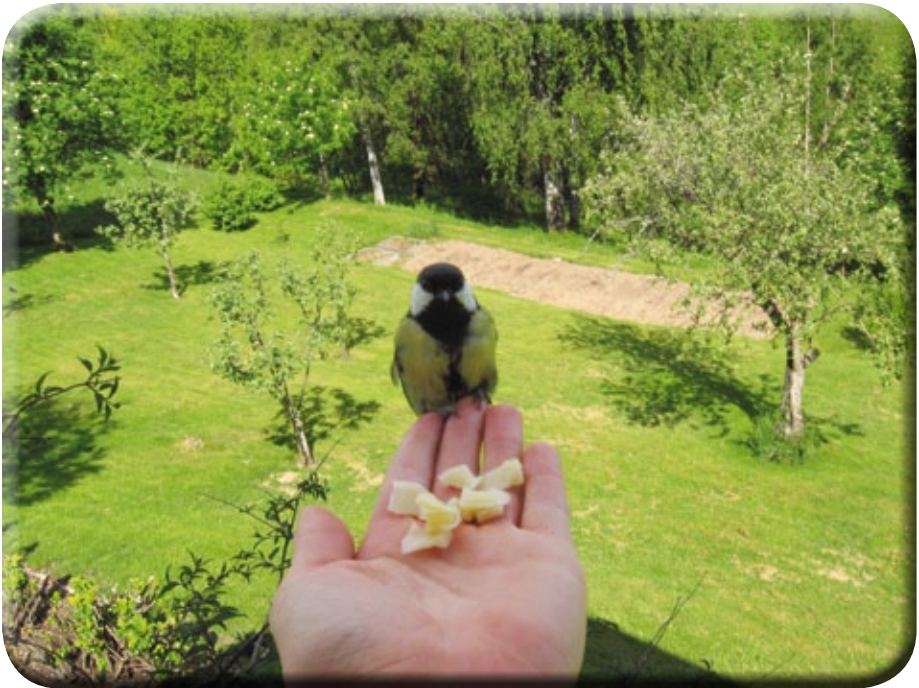
251P är nu avläst innevarande vinter 11-12 som femtevintrare (5V) här i Leksand. Foto: Pär Johansson

Djurens Beteende

Talgoxe

Text och foto: Linnéa Forsén

När uppgiften var att skriva om djurs beteende, dessutom välja vilket djur som helst, då blev inte valet svårt. Under nästan tio år har vi haft talgoxar som varit väldigt tama, de har lärt sig vad de tycker mest om och man skulle kunna säga att de dresserat oss och inte tvärt om! Jag har länge kunnat njuta och förundras över dess intelligens. Så min uppsats kommer vara uppbyggd som en berättelse om våra generationer av talgoxar, och detta innefattar även fakta om arten!

Talgoxe *Parus Major* tillhör ordningen tättingar och familjen tättingar. Det är en vanlig småfågel som de flesta känner igen. Efter SOF:s (Sveriges ornitologiska förening) räkning av vinterfåglar är talgoxen den vanligast förekommande fågeln vid våra fågelbord. Talgoxen förknippas ofta med våren då man kan höra den kvittra sitt "tí-ta, tí-ta".

En förmiddag i maj för ungefär tio år sedan kom en talgoxe och satte sig på verandan. Han tittade på mamma som om han ville något. Han fick lite brödsmlor, vilket uppskattades. Han kom sedan tillbaka och ville ha mer. Så fortsatte det och vi matade honom med olika saker, tills han fick ost. Efter att han en gång fått ost ratade han allt annat. Detta är ett exempel på ett inlärt beteende. Han lärde sig att det fanns mat hos oss och han lärde sig efter hand olika metoder för att fånga vår uppmärksamhet. Under perioden då han hade ungar var han mer stressad. Han kom med tätare intervall och kunde verkligen se ut som en stressad småbarnsförälder!

Första året var det bara han som kom och besökte oss, under vintern när han bara hade sig själv att tänka på kom han inte alls. När det började närma sig parning kom han dock tillbaka, och nu fick vi skåda hur han fjäskade för att locka till sig en hona. Det var i det här läget som vi kunde förstå att talgoxen var en hanne och han fick namnet Conny. Talgoxar uppvisar en väldigt låg grad av könsdimorfism, honor och hannar är väldigt svåra att skilja från varandra. Man kan möjligen se skillnad på att hanens svarta streck på bröstet är bredare än hos honan. Men detta varierar hos olika individer. Under parningstiden gick det dock att se att Conny var en hanne, han var "välkammad" och uppvaktade tydligt honor genom att visa att han enkelt kunde införskaffa föda i form av fet ost.

Talgoxen är smart. Från England finns exempel på hur talgoxar lärt sig att öppna kapsyler på mjölkflaskor. Detta är exempel på associativ inläring då de lär av misstag och nyfikenhet. Men det finns också många exempel på talgoxar som använder sig av redskap för att komma åt föda, latent inläring. Exempel finns på talgoxar som använt barr för att pilla ur insekter ur stammar.

Här ett praktexempel på en talgoxhane, det karakteristiska svarta breda bandet på bröstet.

Talgoxar är väldigt nyfikna och många lyckas med matning få dem mycket tama. De kan bli som husdjur nästan.

Tillbaka till Conny och hans familj, för under åren har vi fått lära känna flera av hans familjemedlemmar, omgångar av ungar och fru. Vi tror att han har haft en och samma fru under flera år, vi kände igen henne och hon var nästan lika tam som Conny tillslut. Conny anpassade sig och drog nytta av den miljön som han levde i, inläring genom insikt. Vårt hus ingick i hans miljö och det hände att man hörde honom kvittra inne i köket för att få uppmärksamhet. Han lärde sig att vi hjälpte honom ut och han flög inte mot rutorna då han var inne. Han fick sin ost och flög sedan ut. Detta lärde sig dock inte hans efterföljare. Så fort ungarna lärt sig flyga blev de strategiskt placerade i busken bredvid verandan. Från en början satt de bara och skrek på mat. Föräldrarna hämtade ost från oss, vände sig om och stoppade i näbben. Ungarna förstod inte att de själva kunde hämta ost. Men de härmade sina föräldrar och lärde sig efter hand hur de skulle gå till väga.

Även andra talgoxar tog efter Connys och Katjas (frugans) beteende. Flera av ungarna fortsatte hämta mat när de blev vuxna. Men ingen var som Conny i sättet. De lärde sig att sitta på fönsterbrädet då vi var i fönsterna, men Conny åkte från fönster till fönster för att leta på var vi befann oss i huset. Han vågade också komma fram till oss när vi var ute på gården, något som även han var lite skeptisk till från början. Troligen för att vi verkade större.

Nu vet talgoxarna att då mammas röda bil kommer på infarten så betyder det att de kommer att få ost. Hon är den som oftast matar dem och brukar lägga ut när hon kommer hem. Det är en stimuli som kommer fram väldigt tydligt och visar på hur lätt de faktiskt förstår och lär sig saker.

Något som vi länge tyckte var konstigt var att det bara var talgoxarna som förstod att vi gav dem mat. Flera gånger har pilfinkar och blåmesar suttit och tittat på hur talgoxarna tagit ost, men de har inte förstått. De har ätit frön i fågelautomaten men det här med ost förstod de inte. Skatorna var självklart snabba att fatta poängen. Först jagade de Conny när han hämtat ostbitar, men sedan lärde de sig att vi la ut ost på kanten och då var de snabbt där. Självklart kan man förstå att även fåglar, precis som andra djur har olika nivå av intelligens, men att det kan skilja så mycket inom samma familj är spännande. Först i somras såg vi en blåmes som började förstå. Han satt på kanten där osten låg, tittade på talgoxarna, men tog inte själv. Under vintern har dock två blåmesar faktiskt tagit ost. De har också lärt sig att om de sitter i busken så kanske någon lägger ut ost, medan talgoxarna flaxar framför fönstret om de vill ha. Det skiljer mycket i intelligens mellan dessa två arter. Man har forskat mycket på det och det är hjärnans storlek som avgör.

Att talgoxarna fastnade för just ost går att fundera över, men mest troligt är nog att ost är fet och näringsrik. På det viset kan de mätta ungarna fortare och på det viset få flera att överleva och föra vidare generna. Det är alltså ett litet steg i evolutionen. Fåglar som tillhör ordningen tättingar, "småfåglar", är i allmänhet kloka fåglar. Genom forskning vid Berlinmurens fall har man kunnat konstatera vilka som är de klokaste fåglarna. Man uppmärksammade nämligen att vissa arter ökade kraftigt i antal efter murens fall. För att ta reda på orsaken studerade man 57 tättingarter, och de arter som ökade visade sig vara de med störst hjärna. De hade lättare att anpassa sig till de nya miljöerna som skapades när människorna började flytta ut från städerna till grönområdena. Talgoxe, blåmes, skata och nötskrika hörde till de arter som ökade mest i antal efter murens fall. Flyttfåglar har till skillnad från stannfåglar färre hjärnceller och dessa arter ökade inte heller i områdena runt Berlin. Eftersom hjärnan kräver mycket energi så har vissa funktioner i hjärnan tagits bort hos flyttfåglarna. Ytterligare en orsak till att bland annat talgoxarna ökade i regionen har att göra med hur lätt dessa har att skaffa mat. De äter en varierad föda som gör att de finner mat på flera ställen. De är alltså mycket anpassningsbara fåglar och de trivs i miljöer nära människor, vilket absolut visar sig i mina studier om Conny och hans andra vänner.

Tättingar och i synnerhet de små tättingarterna har en plats långt ner i näringskedjan. De är ett enkelt byte för många andra djur och fåglar. Precis som andra arter som är placerade långt ner i näringskedjan så går dessa mer på kvantitet än kvalité gällande uppfostringen av ungar. Det är viktigare att föda upp många individer för att arten ska leva vidare. Arter som falk och örn satsar istället med på kvalité i uppfostringen, de har inte så många ungar utan ser istället till att lära dem mer och "uppfostra" dem under en längre tid.

Något som också är lätt att uppmärksamma hos tättingarna är dess varningslåten och "småprat". Hos de talgoxar som böev riktigt tama kunde man tydligt urskilja dess sätt att kommunicera på. Vid fara använder de höga, korta låten och spanar uppåt, eftersom faran oftast kommer därifrån. Vid parning är det vackra kvittranden och de sträcker på sig för att visa upp att de är stora och vackra, Conny visade också upp lite fjäsk för frugan. Något som t.ex pilfinkar inte alls gör på samma sätt. Även i fåglarnas värld finns en hierarki. Hur denna artar sig är svårt för mig att säga, om den grundar sig i intelligens fåglarna emellan, storlek eller kanske ålder. Mest troligt är storleken, för då de ska göra upp om vem som först får ta ost är det den som ser störst och starkast ut. De kan bjuda på en riktig föreställning då de breder ut vingarna och ger ifrån sig korta och distinkta låten för att tala om vem som har störst inflytande.

Conny var hos oss sju år, vilket talar om att han var en mycket smart fågel. Talgoxar lever normalt betydligt kortare än så. Han var en riktig liten filur som lyst upp vår vardag många gånger!

Vill du ha en påminnelse om kommande exkursioner och andra aktiviteter?

Sänd en e-post till sekreterare@leksandsfagelklubb.se så läggs din adress in på en e-postlista. Ca 1 vecka innan aktiviteten får du en påminnelse via mail.

Klubbens program samt rapporter från genomförda aktiviteter finns också på hemsidan www.leksandsfagelklubb.se

/ Petrus Tengnér

Bäste medlem.

Hjälp Fågelklubben med att hålla vårt medlemsregister uppdaterat. Meddela mig ny adress vid flyttning, byte av postnummer eller andra ändringar. Vi vill gärna även i fortsättningen kunna skicka vår tidning till dig.

Hälsningar Mats Kaij (medlemskontakt), LFKaij@gmail.com

Se tidning och hemsida för adress, telefon, epost.

Leksands Fågelklubb välkomnar nya medlemmar till klubben

Karin Andersson	Borg	Vällingby	Richard Korning	Strängnäs
William Björklund		Falun	Kerstin Larsson	Leksand
Carin Wijk		Falun	Gittan Lokgård	Leksand
Hans Bridal		Järfälla	Anders Lokgård	Leksand
Nils Broberg		Borlänge	Linus Lokgård	Leksand
Salka Börjeson Eynon		Tällberg	Oskar Lokgård	Leksand
Lena Dräckes		Vallentuna	Chris Lundin	Rättvik
Arvid Dräckes		Vallentuna	Larry Lundin	Rättvik
Astrid Dräckes		Vallentuna	Jenni Löfgren	Insjön
Leif Engdahl		Falun	Roger Löfgren	Insjön
Karin Eriksson		Siljansnäs	Olga Nilson	Nusnäs
Ulf Ewerman		Siljansnäs	Håkan Persson	Tierp
Kerstin Ewerman		Siljansnäs	Gabriella Redebo	Sorunda
Kimberly Eynon		Tällberg	Sara Riegler	Leksand
Harry Fredriksson		Leksand	Ville Riegler	Leksand
Maj Fredriksson		Leksand	Fia Riegler	Leksand
Eva Friström		Borlänge	Rolf Sjöqvist	Stockholm
Niclas Fällström		Broddetorp	Yulia Soboleva	Mora
Helena Fällström		Broddetorp	Irina Soboleva	Mora
Elsa Fällström		Broddetorp	Peter Spångberg	Vallentuna
Stina Fällström		Broddetorp	Sture Svartling	Borlänge
Karin Hjort		Siljansnäs	Maria Zachrisson	Leksand
Olle Högvall		Siljansnäs		
Birgit Jonasson Sjöqvist				
Stockholm				

Holkförsäljning

Nya holkar finns på lager.

Var rädd om våra flygande små vänner. Fågelholkar kan sättas upp under hela året. Vi har fått en ny leverans av holkar med 32 mm bohål. Kontakta Mats Kaij för köp av holkar. Mobil 070 57 13603 eller e-post LFKaij@gmail.com. 50 kr/st är det facila priset.

Mats Kaij

Småfågelholkar säljes!

Det är dags att sätta upp holkar till småfågeln. Leksands Fågelklubb har nu holkar till salu. Holkarna är i ohyvlat virke, skruvade och utrustade med skyddsplåt (mot hackspetten). Öppningsbara i botten för rensning efter avslutad häckning. Passar talgoxe, blåmes, svartvit flugsnappare, med flera. Pris **50:-/styck**. Pengarna går till klubbens olika projekt. Är du intresserad,

kontakta Mats Kaij,

LFKaij@gmail.com

telefon: 070-571 36 03

Skydda dina holkar mot hackspetten!

Vi har "holkplåtar" i hårdplast till salu. De hindrar hackspetten från att vidga ut ingångshålet och plundra holken. Pris: **5kr/styck**, eller **400kr/100 st**. Kontakt samma som för holken ovan.

Välkommen till butiken i Leksand med kvalitetsmärken och **personlig service.**

När det gäller kläder och utrustning för **Friluftsliv, camping och jakt.**

Ur vårt sortiment går det att **beställa kläder och skor** i större volymer för hela föreningen, klubben eller företaget.

Lördagen den 8 september kl 10

Bynolyt kommer till klubbstugan och visar riktigt bra kikare och kikarsikten
Det bjuds på fika! Välkomna!

VILDMARKSBUTIKEN

JAKT - FISKE - FRITID

Allt för ett aktivt uteliv

Norsgatan 17 B Leksand 0247-122 12, 070-275 03 15,
gittan.lokgard@telia.com

Öppet Vard10-18 Lördag 10-15

Välkommen hälsar Gittan

Lundells BOK & PAPPER

Bygatan 15, 793 30 LEKSAND, Tel. 0247-10002, Fax 0247-10009

lu.papperab@telia.com www.lundellsbokhandel.se

Fågelsång

Jan Pedersen och

Lars Svensson

150 svenska fåglar och deras läten!

Fågelklubbens medlemspris: **190.-**

* gäller till 31/7-2012

Väst RYAN

Vadderad väst med avtagbar huva. Vind-och vattenavstötande coaching

624:- inkl moms

Tryck:Leksands Fågelklubb 35:-

Väst WALTER

Microfleecefodrad väst med vind-och vattenavvisande beläggning på insidan av yttertyget.

419:- inkl moms

Tryck: Leksands Fågelklubb 35:-

STJÄRN[®]
REKLAM
Skyltar Bilreklam Dekaler Bänderoller
Logotypes Textilttryck Inramningar

Hellebergs väg 42795 33 Rättvik **0248-104 27**

e-mail:stjarnreklam@telia.com www.stjarnreklam.com

Hyr Gryssenstugan - mitt i vildmarken!

En lättillgänglig oas mitt i vildmarken.

Leksands Fågelklubb äger en stuga med utsikt över sjön Gryssen ca 25 km från centrala Leksand. Det är en idealisk plats om du längtar efter avkoppling och vill uppleva ett rikt djurliv.

Stugan har fyra rum med totalt 18 bäddar samt komplett köksutrustning för enkelt boende. Sängarna är utrustade med täcken och kuddar. Du tar själv med lakan eller sovsäck samt örn-gott.

Vatten hämtas i ån. Uppvärmning sker med en kamin och vedspis. Utedass finns på gården. Stugan saknar el och mobiltäckningen är dålig.

Nere vid sjön finns ett vindskydd med eldstad samt en handikappanpassad brygga. Prova gärna fiskelyckan men kom ihåg att fiskekort gäller. Det finns även flera andra sjöar i närheten.

I området har du chans att se strömstare, försärla, gråspett, tretåig hackspett, slaguggla och lappuggla. Inom ett par km finns ett lodjursrevir och sedan slutet av 1980-talet är vargen etablerad. Björn finns också till och från och senast 2002 hade den sitt vinteride 1 km västerut.

Från stugan utgår en ca 4 km lång naturstig.

Bokning av stugan sker hos våra stugvärdar Kerstin och Lars Laurell via klubbens hemsida www.leksandsfagelklubb.se "Hyr vår stuga". Där kan du även själv se när stugan är ledig.

Grundhyran för stugan är **100** kr per dygn om den som bokar är medlem i klubben. Sedan tillkommer **30** kr per person och dygn.

Om den som bokar stugan inte är medlem är grundhyran **200** kr per dygn. Sedan tillkommer **30** kr per person och dygn.

Grupper har möjlighet att boka guidning hos Staffan Müller, tfn 070 - 322 2345.

Välkommen!

Det finns plats för ytterligare en liten vedkamin i stugan. Har du en kamin eller vet du någon som har en att skänka eller sälja för en billig penning till Leksands Fågelklubb? Hör då av dig till stugvärdarna!

Stugvärdar:

Kerstin och Lars Laurell
Erkersgattu 11
79333 Leksand
Tfn 0247-12001
gryssen@leksandsfagelklubb.se

www.leksandsfagelklubb.se

Hemsidan uppdateras fortfarande nästan dagligen nerifrån Serbien av Katarina Pauonvic, och Martin hjälper henne med översättningar och liknande. Föreningen är mycket nöjda med resultatet av vår hemsida som vi anser vara i toppklass bland landets fågelklubbers hemsidor!

Vi hoppas ni är inne och håller er uppdaterade då och då, och självklart tackar vi för alla bidrag till både hemsida och tidningen som vi fått under gången tid!

Välkommen till

Leksands Fågelklubb

Start | Kontakt | Sitemap

Välkommen Organisation Projekt Program Klubbtidningen Hyr vår stuga Bli medlem

» Start - Välkommen

Föreningsinformation

Leksands Fågelklubb, en aktiv förening med såväl unga som äldre fågelintresserade. Tillsammans driver vi många projekt, även i samarbete med andra klubbar och föreningar. Utforska gärna vår hemsida. Kom med på våra exkursioner och träffar. **Klubblokalen** finns i Norsbro, vid Limsjöns södra utlopp. **Presentation av föreningen.**

Våtmarksstipendiet 2012 till Staffan Müller

Fågelklubbens ordförande **Staffan Müller**, mottog 2012 års

Leksand på "Svalan"

Sparvhök (*Accipiter nisus*)
Limatornet, Limsjön,
Leksand, 2012-04-17

© Foto: Anders J. Dahlin

Mindre hackspett
(*Dendrocopos minor*),
Pumpstationen,
Dragsängarna, 2012-04-16

© Foto: Anders J. Dahlin

Nytt på sidan

2012-06-22
Våtmarksstipendiet 2012
till Staffan Müller

Leksands Fågelklubb

Styrelsen

Ordförande

Staffan Müller 070 – 322 23 45 staffan.myller@telia.com

Sekreterare

Petrus Tengnér 070 – 320 36 19 petrus.tengner@gmail.com

Kassör

Mats Kaij 0247 – 136 03 LFKaij@gmail.com

Ledamöter

Jerker Dahlin 070 – 634 68 77 dahlin1975@mac.com

Ingela Spegel- Nääs 0247 – 505 14 ingela.spegel-naas@leksand.se

Per Lindberg 0247 – 34 813 per.lindberg@leksand.se

Sebastian Falk 073-702 92 79 sebastianfalk@hotmail.com

Projektansvariga

Projekt Berguv

Henry Pollack 0247 – 409 64
uvhenry@gmail.com

Projekt Lom

Ingela Spegel-Nääs 0247 – 505 14
gaviidae@telia.com

Projekt Vitryggig hackspett

Staffan Müller 070 – 322 23 45
staffan.myller@telia.com

Projekt Pilgrimsfalk

Lasse Nilsson 070 – 329 13 57
lasse.nilsson@leksand.se

Projekt Lavskrika

Per Lindberg 070 – 733 48 55
per.lindberg@leksand.se

Örnprojektet

Per Lindberg 070 – 733 48 55
per.lindberg@leksand.se

Projekt Limsjön

Staffan Müller 070 – 322 23 45
staffan.myller@telia.com
Gunnar Lind 0247 – 348 66
ymostaffan@hotmail.com

Projekt Storholm

Henry Pollack 0247 – 409 64
uvhenry@gmail.com

Projekt Gryssenstugan

Lars & Kerstin Laurell 0247 – 12 001
gryssen@leksandsfagelklubb.se

Hemsidan

Katarina Paunovic +3816422912687
cyberkat74@yahoo.com

Studiekontakt

Conny Land 070 – 216 55 55
conny.land@telia.com

Rapporter/Inventeringar

Conny Land 070 – 216 55 55
conny.land@telia.com
Anders Hans 070 – 560 5243
Anders.hans@leksand.se

Ungdomsgruppen

Gittan Lokgård 070-275 03 15
gittan.lokgard@hotmail.com

Fotogrupper

Per-Inge Mill 070-330 30 32
per-inge.mill@mondo.se

Programkommitté

Staffan och Conny

Våra övriga projekt och projektansvariga
hittar du på klubbens hemsida
www.leksandsfagelklubb.se

Stenknäck

